

องค์ประกอบทักษะความเป็นสากลของผู้เรียนในสถานศึกษา

สังกัดกรุงเทพมหานคร*

The Factors of Learner Internationalization Skills in Schools under the Authority of the Bangkok Metropolitan Administration

กรชวัล ชาบ่าเห็จ และจันทรศัม ภูติอริยวัฒน์

Kornchawal Chabamnet and Jantarat Phutiariyawat

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

Srinakharinwirot University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: kcwjukjik@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบทักษะความเป็นสากลของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร เป็นวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการตอบแบบสอบถามครั้งนี้ ได้แก่ ครูที่ปฏิบัติงานอยู่ในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครที่เปิดสอนช่วงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 400 คน โดยการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความเที่ยงตรงจากดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC) อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.995 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติตรวจสอบความเหมาะสมของตัวแปร (KMO) สถิติวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปร (Bartlett's Test of Sphericity) และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) ด้วยโปรแกรมทางสถิติสำเร็จรูป มีการจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบทักษะความเป็นสากลของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบดังนี้ 1) ทักษะความฉลาดรู้และการทำงานเป็นทีม 2) ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม 3) ทักษะการรู้เท่าทันดิจิทัล 4) ทักษะการประสานความร่วมมืออย่างมีจริยธรรม โดยมีค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสม (Cumulative %) เท่ากับ 73.005

คำสำคัญ: ทักษะความเป็นสากลของผู้เรียน; สถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร

*ได้รับบทความ: 22 กุมภาพันธ์ 2567; แก้ไขบทความ: 12 กันยายน 2567; ตอรับตีพิมพ์: 29 กันยายน 2567

Received: February 22, 2024; Revised: September 12, 2024; Accepted: September 29, 2024

Abstract

This research endeavors to examine the explanatory factors of learner internationalization skills in schools under the authority of the Bangkok Metropolitan Administration. This study employed a quantitative methodology. A sample of 400 participants was obtained using the stratified random sampling approach, and comprised of teachers instructing students in Grades 7-12 in schools under the authority of the Bangkok Metropolitan Administration. The tools used for data collection included a rating scale questionnaire. The questionnaire was found to be couched at a reliability level between 0.60 to 1.00 by the Index of Item-Objective Congruence (IOC), and an entire confidence value of 0.995. The data analysis was conducted using statistical methods including mean, standard deviation, Kaiser-Meyer-Olkin Measures of Sampling adequacy, Bartlett's Test of Sphericity, and Exploratory Factor Analysis.

The results revealed that: identifies the four key components of the internationalization of the skills of learners in schools under the authority of the Bangkok Metropolitan Administration: 1) intelligence and teamwork skills; 2) learning and innovation skills; 3) digital literacy skills; and 4) ethical collaboration skills, and a cumulative percentage of 73.005.

Keywords: Factors of learner internationalization skills; Bangkok Metropolitan Administration Schools

1. บทนำ

รัฐบาลให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศแบบองค์รวม ที่เชื่อมมิติทางเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม ศาสนาและการเมือง เพื่อสร้างศักยภาพของคนไทยให้เป็นการเมือง เพื่อสร้างศักยภาพของคนไทยให้เป็นการเมือง เพื่อสร้างศักยภาพของคนไทยให้เป็นการเมือง

ดำรงชีวิตในโลกศตวรรษที่ 21 โดยบูรณาการความร่วมมือจากภาคส่วนต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา และภาคประชาชนในการร่วมกันพัฒนามาตรฐานไทยสู่สากลอย่างยั่งยืนที่ครอบคลุมการศึกษาในทุกระดับ ตั้งแต่การศึกษาระดับปฐมวัยจนถึงการศึกษาในระดับอุดมศึกษา 5 จังหวัดที่มีความก้าวหน้าด้านการศึกษามากที่สุด คือ กรุงเทพมหานคร ชลบุรี นนทบุรี นครปฐม และภูเก็ต ตามลำดับ กรุงเทพมหานครเป็นพื้นที่

ศักยภาพ ถือเป็นเมืองที่อุดมไปด้วยสถานศึกษาที่หนาแน่น เต็มไปด้วยพื้นที่เรียนรู้หลากหลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นสถานศึกษาชั้นนำทุกระดับรวมกว่า 2,500 แห่ง ประกอบกับการมีแหล่งสาธารณูปการที่สนับสนุนกิจกรรมการเรียนรู้ เช่น ห้องสมุด พิพิธภัณฑ์ อุทยานที่เป็นสถานที่ของการเรียนรู้ที่หลากหลาย จำนวนรวมกว่า 3,300 แห่ง (นิรมล เสรีสกุล, อติศักดิ์ กันทะเมืองลี และพรรณปพร บุญแปง, 2564)

กรุงเทพมหานครเป็นองค์ส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ ตามบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการบริหารราชการกรุงเทพมหานคร มีอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง โดยผู้ว่าราชการจังหวัดกรุงเทพมหานครเป็นผู้กำหนดนโยบายสำหรับการบริหารงาน ดังนั้น กรุงเทพมหานครจึงมีหน้าที่ในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งถือเป็นภารกิจสำคัญเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและเยาวชนในพื้นที่กรุงเทพมหานคร (พระราชบัญญัติการบริหารราชการกรุงเทพมหานคร, 2562) แผนพัฒนากรุงเทพมหานครระยะ 20 ปี มีเป้าประสงค์ให้เยาวชนที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพมหานครทุกคนจะต้องได้รับการศึกษาตามความต้องการ เป็นการกำหนดเป้าประสงค์ที่ต้องการให้เกิดความเสมอภาคทางการศึกษาในระบบการศึกษาภาคบังคับแก่เด็กทุกคน และนักเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครมีทักษะความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะองค์ความรู้โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

อย่างมีคุณภาพ และเป้าประสงค์สำคัญคือ มุ่งเน้นให้นักเรียนมีคุณภาพทางการศึกษา

กรุงเทพมหานครมีโรงเรียนในสังกัดจำนวน 437 แห่ง ในพื้นที่ 50 สำนักงานเขต โดยจัดการศึกษาตั้งแต่ระดับอนุบาลศึกษา ระดับประถมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นระดับมัธยมศึกษาตอนปลายและนักเรียนเรียนร่วม (เด็กพิเศษ) ภายใต้การจัดการศึกษาในบริบทของกรุงเทพมหานคร จากผลการประเมินและทบทวนตัวชี้วัดระดับเมืองจากการจัดการศึกษาตามแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560-2563) พบว่า การจัดการศึกษาของกรุงเทพมหานคร มีปัญหาที่ควรเร่งพัฒนา อาทิ ปัญหาคะแนนการประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล (PISA) ของนักเรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครที่มีระดับต่ำของการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน และโดยเฉพาะอย่างยิ่งปัญหาผลการทดสอบการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ที่มีภาพรวมอยู่ในระดับต่ำ

ปัญหาข้างต้นชี้ให้เห็นว่า นักเรียนในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครมีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาความฉลาดรู้ 3 ด้าน ได้แก่ ความฉลาดรู้ด้านการอ่าน (Reading Literacy) ความฉลาดรู้ด้านคณิตศาสตร์ (Mathematical Literacy) และความฉลาดรู้ด้านวิทยาศาสตร์ (Scientific Literacy) ซึ่งเป็นการเตรียมความพร้อมให้นักเรียนมีศักยภาพหรือความสามารถพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิตในโลกที่มีการเปลี่ยนแปลงเน้นการใช้ความรู้และทักษะในชีวิตจริง (สถาบันส่งเสริมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี, 2566) อีกทั้งมีความ

สอดคล้องกับทักษะด้านความรู้ (3R) และทักษะทางอารมณ์ (7C) อันเป็นทักษะที่จำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 (British Council, 2023) และเป็นทักษะที่เป็นที่ยอมรับทั่วโลก

การเปลี่ยนแปลงของสังคมไทยในอนาคตมีแนวโน้มว่าจะมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและเกิดการผันผวนในโลกของงานอาชีพ ซึ่งสังคมโลกในบางส่วนได้เปลี่ยนไปแล้ว กำลังเปลี่ยน และจะเปลี่ยนแปลงในทิศทางใหม่ (Discontinuous and Disruptive change) (Nordin & Norman, 2018, pp. 1-7) Siribanpitak et al. (2018) ยังกล่าวถึงการเป็นนักเรียนคุณภาพว่าต้องมีความฉลาดรู้ด้านข้อมูล การใช้สื่อเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม อีกทั้งหน่วยงานและองค์กรต่างๆ ในระดับนานาชาติ ให้ความสำคัญกับคุณภาพผู้เรียนในสังคมโลกอนาคตเป็นอย่างยิ่ง อาทิ แนวคิดคุณลักษณะของนักเรียนที่พึงประสงค์ในศตวรรษที่ 21 คุณลักษณะของผู้เรียนในหลักสูตร International Baccalaureate หลักสูตรการศึกษาของชาติในประเทศญี่ปุ่น (Ministry of Education, Culture, Sports, Science and Technology (MEXT), 2006)

ด้วยเหตุนี้ การส่งเสริมผู้เรียนให้มีทักษะที่พร้อมสำหรับบริบทความเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งในปัจจุบันรวมถึงอนาคตจึงเป็นสิ่งสำคัญ ทั้งนี้ทักษะดังกล่าวควรเป็นที่ยอมรับในระดับสากล เพื่อช่วยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันในระดับประเทศให้สูงขึ้น

ดังนั้น ทักษะความเป็นสากล หมายถึง ความชำนาญหรือความสามารถที่ได้รับการฝึกฝน

จนเป็นที่ยอมรับในระดับสากล สอดคล้องกับบริบทความเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบัน และความเปลี่ยนแปลงของโลกในอนาคตเพื่อตอบสนองต่อนโยบายการศึกษากรุงเทพมหานครตามเป้าหมายของแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2564-2569) (สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร, 2563) ที่ว่าสนองตอบและก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เป็นพลวัตและบริบทที่เปลี่ยนแปลง ซึ่งให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะผู้เรียนและตอบสนองวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน โดยผู้เรียนจะต้องธำรงความเป็นไทย และมีความสามารถในการแข่งขันเวทีโลก ทั้งยังเป็นคนดี มีคุณธรรม เพื่อให้เยาวชนไทยให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นเมืองไทยและพลเมืองโลก ซึ่งการจะพัฒนาให้เกิดคนคุณภาพหรือผู้เรียนคุณภาพสำหรับสังคมโลกได้นั้น จะต้องดำเนินการผ่านการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา ซึ่งเป็นภารกิจหลักที่โรงเรียนจะต้องดำเนินการเพื่อมุ่งผลประโยขน์สูงสุดแก่ผู้เรียน

จากที่มาความสำคัญและสารสนเทศที่เกี่ยวข้องดังกล่าวข้างต้น สะท้อนให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะความเป็นสากลสอดคล้องกับบริบทโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครและสังคมโลก ผู้วิจัยจึงต้องการศึกษาองค์ประกอบทักษะความเป็นสากลของผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมพัฒนาหรือต่อยอดคุณภาพผู้เรียนที่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศในอนาคตและการแข่งขันในระดับนานาชาติ

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบทักษะความเป็นสากลของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) แบ่งขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยออกเป็น 3 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหา แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง (Content Analysis) จาก นักวิชาการ เอกสาร ตำรา ข่าว บทความ ผลงานวิจัยทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ โดยศึกษาองค์ประกอบทักษะความเป็นสากลของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 25 แหล่งข้อมูล ได้แก่ 1) กลุ่มเมทริ (Metiri Group, 2003) 2) สภาผู้นำแห่งชาติเพื่อการศึกษาเสรีและสัญญาของอเมริกา 3) Alliance for Childhood European Network group 4) Singapore Ministry of Education 5) World Economic Forum 6) McKinsey Global Institute 7) อูสซิก นิวตัน และไบรอัน 8) Australian Curriculum (2022) 9) กนก จันทรา, ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ และวิไลลักษณ์ ลังกา (2560, หน้า 13-25) 10) นเรศ ปุบุตรชา (2561) 11) มนตรี แยมกสิกร (2562) 12) ชูเกียรติ ไชยทวีวัฒน์กุล (2564) 13) สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา (2565) จากการศึกษา ทบทวนวรรณกรรม แนวคิดทฤษฎีทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบทักษะความเป็นสากลของผู้เรียน พบว่า

องค์ประกอบทักษะความเป็นสากลของผู้เรียนเป็น พหุองค์ประกอบ บางแนวคิดสอดคล้องกันบาง แนวคิดเป็นองค์ความรู้ใหม่ซึ่งสามารถนำไปสู่การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัยสำหรับการศึกษ

องค์ประกอบทักษะความเป็นสากลของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานครในลำดับต่อไป
ขั้นตอนที่ 2 การสร้างและพัฒนาเครื่องมือวิจัยตามกรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework) โดยนำผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาขั้นตอนที่ 1 มาออกแบบแบบสอบถาม เรื่อง องค์ประกอบเชิงสำรวจทักษะความเป็นสากลของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร แบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating Scale) ที่ผ่านการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือโดยมีค่าความเที่ยงตรงจากดัชนีความสอดคล้อง (Index of Congruence: IOC) อยู่ระหว่าง 0.60 ถึง 1.00 และมีค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบาค (Cronbach) โดยรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.995

ขั้นตอนที่ 3 การเก็บรวบรวมข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยกำหนดประชากร คือ ข้าราชการครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร จำนวน 437 โรงเรียน จำนวน 13,902 คน และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามวิธีการของคอมเลย์และลี (Comrey & Lee, 1992) คือ ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานครที่เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 จำนวน 9 โรงเรียน จำนวน 400 คน ด้วยวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งจากกลุ่มตัวอย่าง

จำนวน 400 คนได้รับตอบกลับมา 400 คน คิดเป็น ร้อยละ 100 แล้วจึงนำข้อมูลที่ผ่านการรวบรวมมาแล้วมาวิเคราะห์ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติตรวจสอบความเหมาะสมของตัวแปร (KMO) สถิติวิเคราะห์ความ

สัมพันธ์ของตัวแปร (Bartlett's Test of Sphericity) และสถิติการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงทฤษฎี โดยวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis) ดำเนินการตั้งชื่อองค์ประกอบตามข้อมูลเชิงประจักษ์ รายละเอียดดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 แสดงสถิติตรวจสอบความเหมาะสมของตัวแปรและความสัมพันธ์ของตัวแปร

การทดสอบ		ค่าสถิติ
สถิติตรวจสอบความเหมาะสมของตัวแปร KMO (Kaiser-Meyer-Olkin Measure of Sampling Adequacy)		0.964
สถิติวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของตัวแปร Bartlett's test of Sphericity	ค่าไค-สแควร์ Approx. Chi-Square	44933.127
	df (ค่าองศาอิสระ)	3240
	p (ระดับนัยสำคัญทางสถิติ)	0.000

4. สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาตามระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณสามารถสรุปผลการวิจัยได้ว่า องค์ประกอบเชิงสำรวจทักษะความเป็นสากลของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร 4 องค์ประกอบ ได้แก่

1) ทักษะความฉลาดรู้และการทำงานเป็นทีม 2) ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม 3) ทักษะการรู้เท่าทันดิจิทัล 4) ทักษะการประสานความร่วมมืออย่างมีจริยธรรม โดยมีค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสม (Cumulative %) เท่ากับ 74.366 ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดง ลำดับ ชื่อองค์ประกอบ ค่าไอเก็น ค่าร้อยละของความแปรปรวน และค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสม

ชื่อองค์ประกอบ	ค่าไอเก็น	ค่าร้อยละของความแปรปรวน	ค่าร้อยละของความแปรปรวนสะสม
1. ทักษะความฉลาดรู้และการทำงานเป็นทีม	17.203	21.238	21.238
2. ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม	14.334	17.696	38.934
3. ทักษะทักษะการรู้เท่าทันดิจิทัล	11.938	14.738	53.673
4. ทักษะการประสานความร่วมมืออย่างมีจริยธรรม	1.948	2.405	74.366

5. อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบทักษะความเป็นสากลของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับทักษะของผู้เรียนที่เป็นที่ยอมรับในระดับสากลสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

ผลการวิจัยมีความสอดคล้องกับผลการวิจัยของระพีพัฒน์ หาญโสภาก และคณะ (2563, หน้า 163-172) ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21: ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ มีความสอดคล้องกันในบางองค์ประกอบคือ ทักษะความฉลาดรู้และการทำงานเป็นทีม เนื่องจากทักษะความฉลาดรู้ซึ่งเป็นความสามารถในการอ่าน การฟัง การดู การพูด เพื่อรู้ เข้าใจ และวิเคราะห์ สรุปสาระสำคัญประเมินสิ่งที่อ่าน ฟัง และดูจากสื่อประเภทต่างๆ และสื่อสารออกมาให้ผู้อื่นเข้าใจผ่านสื่อต่างๆ เช่นตัวอักษร สัญลักษณ์ หรือตัวเลข ซึ่งความฉลาดรู้ เป็นทักษะพื้นฐานที่จะช่วยพัฒนาความรู้และศักยภาพของผู้เรียน รวมไปถึงการใช้ความสามารถในการสื่อสารสร้างความสัมพันธ์ในการทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ ตลอดจนประยุกต์ใช้ทักษะความฉลาดรู้ในการแก้ปัญหาความขัดแย้งภายในทีมได้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของซูเกียรติไชยทวีวัฒน์กุล (2564) อธิบายว่าทักษะพื้นฐานในการรู้หนังสือ ได้แก่ สามารถค้นคว้า ใฝ่หาความรู้ จากทรัพยากรการเรียนรู้และแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายผ่านการอ่านออกเขียนได้ การคิดคำนวณ การใช้เหตุผลทางวิทยาศาสตร์ การเงิน สังคมและ

วัฒนธรรม เป็นต้น และทักษะการทำงาน ได้แก่ สามารถประยุกต์ใช้ความรู้และทักษะในการทำงาน การติดต่อสื่อสาร การทำงานเป็นทีม แสดงภาวะผู้นำและความรับผิดชอบมีความยืดหยุ่นและปรับตัวได้ดี ริเริ่มงานและดูแลตนเองได้อดทนและขยันทำงานหนัก สร้างหุ้นส่วนธุรกิจ เป็นต้น สอดคล้องกับแนวคิดของ World Economic Forum (2020) กำหนดทักษะด้านการทำงานร่วมกับผู้อื่นเป็นหนึ่งในทักษะที่จำเป็นในปี 2025 จาก 4 กลุ่มทักษะสำคัญ อีกทั้งสอดคล้องกับผลการวิจัยของนเรศ ปุบุตรชา (2561) ที่ศึกษาวิจัย เรื่องรูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของสมรรถนะครูที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในองค์ประกอบทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ซึ่งในการวิจัยดังกล่าวเกิดข้อค้นพบว่า ผู้เรียนที่มีความสามารถในการคิด หมายถึง ผู้เรียนสามารถสรุปตีความในประเด็นที่อ่านและเขียนได้เหมาะสมกับวัย มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณคิดสร้างสรรค์คิดเป็นระบบ คิดแก้ปัญหาและสร้างสรรค์นวัตกรรมเป็นองค์ประกอบสำคัญของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษาในปัจจุบันเน้นให้ผู้เรียนนำความรู้ รอบตัวมาบูรณาการ เพื่อสร้างองค์ความรู้หรือนวัตกรรมมาเพื่อแก้ไขปัญหาหรือเพื่อตอบสนอง ความต้องการของสังคม ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมเป็นทักษะที่สามารถสร้างรากฐานในการพัฒนาเศรษฐกิจ สถานศึกษาจึงจำเป็นต้องพัฒนาและเตรียมความพร้อมให้กับผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง รวมถึงทักษะการเรียนรู้เท่าทันดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Center for Media

Literacy (2008) และปวีณา มะแซ (2561) นิยาม การรู้เท่าทันดิจิทัลว่าหมายถึง ความสามารถในการ เข้าถึงและเข้าใจสื่อไม่จำกัดเฉพาะประเภทของสื่อ เท่านั้น แต่ยังสามารถคิดวิเคราะห์เนื้อหา แยกแยะ ข้อเท็จจริง ให้เหตุผลที่เชื่อมโยงกับผลกระทบที่เป็น ที่ยอมรับและไม่ยอมรับของสื่อ ประเมินสื่อใน ลักษณะที่แตกต่างได้ โดยสามารถออกแบบนำเสนอ และวิจารณ์สื่ออย่างสร้างสรรค์ และมีส่วนร่วมใน การสร้างและตอบโต้ต่อสื่ออย่างสร้างสรรค์ตาม หลักคุณธรรม จริยธรรม และความเป็นประชาธิปไตย ทั้งนี้เนื่องมาจากโลกปัจจุบันเป็นยุคข้อมูลข่าวสาร มีการเคลื่อนไหวของข้อมูลข่าวสารอยู่ตลอดเวลา เป็นที่ยอมรับกันทั่วโลกว่าสื่อมีอิทธิพลอย่างมากต่อ ความคิด พฤติกรรมและวิถีชีวิต อีกทั้งสอดคล้อง ผลการวิจัยของกนก จันทรา, ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ และวิไลลักษณ์ ลังกา (2560, หน้า 13-25) ศึกษา วิจัยเรื่อง เรื่อง การพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะสากล สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย สอดคล้องกับบางองค์ประกอบคือ ทักษะความร่วมมือ อย่างมีจริยธรรม ประกอบด้วย การจัดการกับ ความขัดแย้งและอารมณ์ การมีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่น และการทำงานกลุ่มอย่างร่วมมือร่วมพลัง สอดคล้องกับแนวคิดของกมลชนก โยธาจันท์, ทิพย์วรรณ สุขใจรุ่งวัฒนา และนพพร จันทรนาชู (2566, หน้า 196-213) และ Microsoft (2012) กล่าวว่า ความร่วมมือเป็นประเด็นสำคัญต่อการ ดำเนินชีวิตในปัจจุบัน โดยการใช้ความรู้และความ สามารถของแต่ละบุคคลมาผนวกเข้าด้วยกัน เพื่อให้สร้างผลงานที่มีประสิทธิภาพและบรรลุผลตาม เป้าหมายมากที่สุด และแนวคิดของ Lee (2007)

ที่กล่าวว่า ในการพัฒนาผู้เรียนไม่ได้พัฒนาเฉพาะ ผลสัมฤทธิ์ทางด้านความรู้ แต่ยังต้องพัฒนาความรู้ ทักษะ และเจตคติ ที่จะนำไปสู่การเอื้ออาทรและ การเห็นอกเห็นใจผู้อื่นทักษะหนึ่งที่จะทำให้เกิดสิ่ง เหล่านี้ได้ก็คือ ความร่วมมือ เมื่อร่วมมือกันความ คิดจะถูกแบ่งปันวิธีการใหม่และดีกว่าเดิม

6. ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากผลการวิจัยพบว่าระดับ ทักษะความเป็นสากลของผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ผู้เรียนสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีที่หลากหลายรอง ลงมาคือ ผู้เรียนเคารพและให้เกียรติเห็นคุณค่าของ ผู้ร่วมทีม มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด ดังนั้นสถานศึกษาควร เตรียมความพร้อมอุปกรณ์เกี่ยวกับเทคโนโลยีให้มี ประสิทธิภาพและเพียงพอต่อความต้องการในการ ใช้งานของผู้เรียน เพื่อเป็นการส่งเสริมให้ผู้เรียนมี ความสามารถในการเข้าถึงเทคโนโลยีที่มีความ หลากหลายในปัจจุบัน อีกทั้งควรส่งเสริมให้ผู้เรียน ตระหนักถึงการเคารพและให้เกียรติผู้อื่น

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า ทักษะที่มี ค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดคือ ผู้เรียนสามารถสื่อสารได้ มากกว่า 1 ภาษา เช่น ภาษาอังกฤษ ภาษาจีน ภาษาญี่ปุ่น ภาษาเกาหลี ฯลฯ ดังนั้น ผู้บริหาร สถานศึกษาสามารถนำผลการศึกษาไปพัฒนา สถานศึกษาด้านวิชาการ โดยการจัดโครงการหรือ กิจกรรมที่ช่วยส่งเสริมความสามารถด้านภาษาของ ผู้เรียน เพื่อยกระดับทักษะความเป็นสากลของ ผู้เรียนให้มีความพร้อมทั้งสำหรับการเรียนรู้ใน

ระดับที่สูงขึ้น และการทำงานในอนาคต

1.3 ทักษะความเป็นสากลของผู้เรียน
 ในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 1) ทักษะความฉลาดรู้และการทำงานเป็นทีม 2) ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม 3) ทักษะการรู้เท่าทันดิจิทัล และ 4) ทักษะการประสานความร่วมมืออย่างมีจริยธรรม ดังนั้นโรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานคร และสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานครสามารถนำผลการศึกษาไปประกอบการกำหนดนโยบายในการพัฒนาผู้เรียน

ให้มีทักษะความเป็นสากล โดยใช้องค์ประกอบที่เป็นข้อค้นพบจากงานวิจัยเป็นเกณฑ์ร่วมในการกำหนดหลักสูตรสถานศึกษา หรือการดำเนินการโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ภายในสถานศึกษา

7. องค์ความรู้ที่ได้รับ

ผลจากการศึกษาพบว่าองค์ประกอบทักษะความเป็นสากลของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นองค์ความรู้ใหม่สำหรับการต่อยอดศึกษาวิจัยต่อไป ดังภาพที่ 1

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้รับ

เอกสารอ้างอิง

กนก จันทรา, ประพันธ์ศิริ สุเสารัจ และวีไลลักษณ์ ลังกา. (2560). การพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะสากลสำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย. *วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, 20, 13-25.

- กมลชนก โยธาจันทร์, ทิพย์วรรณ สุขใจรุ่งวัฒนา และนพพร จันทรนาชู. (2566). ปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรมในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษาจังหวัดลพบุรี. *วารสารสังคมศาสตร์วิจัย*, 14(2), 196-213.
- ชูเกียรติ ไชยทวีวัฒน์กุล. (2564). *ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (The twenty-first century skills)*. เข้าถึงได้จาก <http://www.acn.ac.th/articles/mod/forum/discuss.php?d=435>
- นเรศ ปุบุตรชา. (2561). *รูปแบบความสัมพันธ์โครงสร้างเชิงเส้นของสมรรถนะครูที่ส่งผลต่อคุณภาพผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. (วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). สกลนคร: มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- นิรมล เสรีสกุล, อติศักดิ์ กันทะเมืองลี และพรรณปพร บุญแปง. (2564). *กรุงเทพฯ สู่การเป็นมหานครแห่งการเรียนรู้*. เข้าถึงได้จาก <https://theurbanis.com/insight/09/04/2021/4431>
- ปวีณา มะแซ. (2561). *การพัฒนาแบบวัดทักษะการเรียนรู้เท่าทันสื่อในศตวรรษที่ 21 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีการตอบสนองข้อสอบแบบพหุวิภาค*. (วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต). สงขลา: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- พระราชบัญญัติการบริหารราชการกรุงเทพมหานคร. (2562, 16 เมษายน). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 136 ตอนที่ 50 ก, หน้า 142-150.
- มนตรี แยมกสิกร. (2562). *ครูแห่งอนาคตเพื่อผู้เรียนแห่งอนาคต (Future Teachers for Future Learners)*. *การประชุมทางวิชาการของคุรุสภา ประจำปี 2562 เรื่อง “ครูแห่งอนาคตเพื่อผู้เรียนแห่งอนาคต”*, 16-18 สิงหาคม 2562, (หน้า 20-29). กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา.
- ระพีพัฒน์ หาญโสภาก และคณะ. (2563). *การจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21: ทฤษฎีสู่การปฏิบัติ*. *วารสารวิชาการธรรมทรรศน์*, 20(2), 163-172.
- สถาบันส่งเสริมวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2566). *เกี่ยวกับ PISA*. เข้าถึงได้จาก <https://pisathailand.ipst.ac.th/about-pisa/>
- สำนักงานศึกษาธิการกรุงเทพมหานคร. (2563). *แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานกรุงเทพมหานคร ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2564-2569)*. เข้าถึงได้จาก https://webportal.bangkok.go.th/user_files/116/733121162622f13a8649479.63703332.pdf
- สำนักวิจัยและพัฒนาการศึกษา. (2565). *ผลสำรวจทักษะที่จำเป็นแห่งอนาคต (Future Skills) ของคนไทย ช่วงวัยเรียน/วัยรุ่น*. เข้าถึงได้จาก <http://www.thaiedresearch.org/Detail/preview/180875>
- Australian Curriculum. (2022). *Assessment and Reporting Authority*. Retrieved from <https://www.education.gov.au/australian-curriculum>

- British Council. (2023). *ASEAN Teaching English Online Conference 2023*. Retrieved from <https://www.britishcouncil.or.th/en/programmes/teach/asean2023>
- Center for Media Literacy. (2008). *Literacy for the 21st century: An overview & orientation guide to media literacy education*. (2nd ed.). Malibu, CA: Center for Media Literacy.
- Comrey, A. L., & Lee, H. B. (1992). *A first course in factor analysis*. (2nd ed.). Hillsdale, NJ, US: Lawrence Erlbaum Associates, Inc.
- Lee, H. (2007). *Collaboration: A Must for Teachers in Inclusive Educational Settings*. Retrieved from <https://sites.google.com/site/mrscopicarnesseventhgrade/class/characteristics-of-a-good-student>
- Metiri Group. (2003). *Technology in Schools: What the Research Says. Commissioned by Cisco Systems*. Retrieved from <http://www.cisco.com/web/strategy/docs/education/TechnologyinSchoolsReport.pdf>
- Microsoft. (2012). *21ST CENTURY SKILLS Collaboration*. Retrieved from <http://www.innovativeteachertoolkit.com/links/collaboration.html>
- Ministry of Education, Culture, Sports, Science and Technology (MEXT). (2006). *Basic Act on Education*. Retrieved from <https://www.mext.go.jp/en/policy/education/lawandplan/title01/detail01/1373798.htm>
- Nordin, N., & Norman, H. (2018). Mapping the fourth industrial revolution global transformations on 21st century education on the context of sustainable development. *Journal of Sustainable Development Education and Research*, 2(1), 1-7.
- Siribanpitak et al. (2018). *Developing a Mechanism to Drive the Production System and Developing High-Performance Teachers for Thailand 4.0*. Bangkok: Prigwhan Graphic.
- World Economic Forum. (2020). *The Future of Jobs Report 2020*. Retrieved from https://www3.weforum.org/docs/WEF_Future_of_Jobs_2020.pdf

